

Дисципліна	Вибіркова дисципліна 4. «Сучасна лінгвістика в контексті інтеграції наук»
Рівень ВО	магістр
Назва спеціальності / освітньо-професійної програми	035 «Філологія (Українська мова та література. Світова література)»; 014 «Середня освіта (Українська мова та література. Світова література)».
Форма навчання	Денна / заочна
Курс, семестр, протяжність	1 курс, 2 семестр
Семестровий контроль	залік
Обсяг годин (усього: з них лекції/ практичні)	Усього – 120: з них денна ф.: лекції – 10, практичні – 14, Заочна ф.: лекції – 4, практичні – 6,
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання	кафедра української мови
Автор дисципліни	Межов Олександр Григорович, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови
Короткий опис	
Вимоги до початку вивчення	Попередньо вивчена хоча б одна з дисциплін «Вступ до мовознавства», «Вступ до слов'янської філології», «Сучасна українська мова», «Сучасна польська мова», «Історія мови», «Сучасні лінгвістичні теорії», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Практичний курс української мови» (рівень бакалаврату); «Загальне мовознавство», «Філософія мови», «Українська мова у професійному спілкуванні» (рівень магістратури).
Що буде вивчатися	Міждисциплінарна взаємодія як пріоритет розвитку сучасної лінгвістики. Антропозорієнтовані сучасні лінгвістичні парадигми: комунікативно-прагматична, лінгвістика тексту, дискурсивно-когнітивна, психолінгвістична. Етноцентризм сучасних лінгвістичних парадигм: співвідношення мови й етносу, мови та етнічної свідомості, мови і культури як об'єктів дослідження етнолінгвістики, етнопсихолінгвістики, лінгвокультурології, міжжкультурної комунікації. Актуальні проблеми соціолінгвістичної парадигми: мова й суспільство; соціальна диференціація мови; мовна ситуація та мовна політика; мова і влада; політична лінгвістика; інтерлінгвістика. Мова й соціальна стать людини як об'єкт гендерної лінгвістики: гендерні стереотипи і мовний сексизм; особливості мовлення чоловіків та жінок. Юридична лінгвістика як перспективна міжгалузева наукова парадигма і навчальна дисципліна: специфіка взаємодії мови та права, мовної і правової норми, лінгвістичної та юридичної кодифікації як об'єктів мовознавчих і правознавчих досліджень; види й методики лінгвістичної експертизи.
Чому це цікаво / треба вивчати	Внаслідок інтеграційних процесів у науковій парадигмі кінця ХХ – початку ХХІ ст. виникли нові галузі мовознавства, такі як юридична лінгвістика, психолінгвістика, когнітивна лінгвістика, лінгвопрагматика, комунікативна лінгвістика, дискурсологія, етнолінгвістика і лінгвокультурологія,

	соціолінгвістика, політична лінгвістика, лінгвогендерологія тощо. Обравши цю дисципліну, Ви зможете дізнатися про роль мови в юридичній теорії та практиці, судочинстві, лінгвістично-криміналістичній експертизі; психічні процеси породження, сприйняття й розуміння мовлення, психічні механізми формування в людини мовної здатності й ефективності спілкування; мову як засіб пізнання – отримання, зберігання, обробки й використання знань; закони успішної комунікації й засоби комунікативного впливу, організацію дискурсу; відбиття в мовленнєвій діяльності етнічної свідомості, менталітету, національного характеру, матеріальної та духовної культури народу; проблеми взаємозв'язку мови та суспільства, мови і статі, мови і влади, мови й політики; можливості використання теоретичного доробку мовознавства у прикладних цілях.
Чого можна навчитися (результати навчання)	1) доцільно користуватися лінгвістичною й міжгалузевою термінологією у професійній діяльності; 2) вільно орієнтуватися в новітніх лінгвістичних напрямках і школах; 3) розуміти особливості становлення й еволюційного розвитку українського та світового мовознавства; 4) критично осмислювати методологічні принципи, історичні надбання та новітні досягнення лінгвістичної науки; 5) усвідомлювати мову як систему систем для вироблення вмінь аналізу її різнорівневих одиниць у їх взаємодії з урахуванням впливу лінгвальних і позалінгвальних чинників; 6) здійснювати комплексний різноаспектний аналіз, інтерпретацію і структурування мовного / мовленнєвого матеріалу відповідно до класичних і новітніх методологічних принципів; 7) усвідомлювати роль емоційно-експресивних і логічних засобів мови для ефективного вирішення комунікативно-прагматичних завдань у професійній діяльності, зокрема під час створення усних і письмових текстів державною мовою, їх редагування та використання у різних жанрах, стилях і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному); 8) реферувати, аналізувати, коментувати, узагальнювати й систематизувати результати наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених, коректно покликаючись на їхні праці; 9) усвідомлювати методологічне, організаційне та правове підґрунтя, необхідне для досліджень та/або інноваційних розробок у лінгвістичній галузі, презентації їх результатів професійній спільноті й захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)	1) планувати й організовувати власне наукове дослідження теоретичного і прикладного характеру в галузі лінгвістики у взаємодії з іншими науками, використовуючи універсальні та спеціальні методи наукового аналізу, вдало добираючи відповідний фактичний матеріал; 2) самостійно досліджувати актуальні проблеми лінгвістики в синхронії й діахронії з одержанням нових результатів, дотримуючись принципів академічної доброчесності; 3) належно презентувати результати власних наукових досліджень у фахових виданнях, на мовознавчих конференціях, круглих столах, семінарах, державній атестації (захисті магістерської роботи); 4) інтегрувати набуті лінгвістичні знання та вирішувати проблемні питання мовознавства у широких або мультидисциплінарних контекстах, у тісному взаємозв'язку з іншими науковими галузями (соціологією, етнологією, культурологією, психологією, когнітологією, прагматикою, теорією

	комунікацій, герменевтикою, правознавством, гендерологією та ін.); 5) ефективно використовувати набуті лінгвістичні та методологічні знання у практиці викладання української мови та інших мовознавчих дисциплін; 6) здійснювати різні види лінгвістичного аналізу та лінгвістичної експертизи; 7) застосовувати поглиблені знання з обраної лінгвістичної спеціалізації для вирішення практичних завдань у різних сферах професійної діяльності.
Інформаційне забезпечення	Силабус, література та інтернет-ресурси, презентації, тексти для лінгвістичного аналізу та лінгвістичної експертизи, комплекс питань та завдань для самоперевірки і контролю.
Web-посилання на опис дисципліни силабус навчальної дисципліни на вебсайті факультету	